

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.025.04.2019

Mieczysław Sawaryn
Urząd Miasta i Gminy w Gryfinie
ul. 1 Maja 16
74-100 Gryfino

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zmienione zgodnie z treścią uchwały Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej
Najwyższej Izby Kontroli z dnia 12 lutego 2020 r.

P/19/078 – Profilaktyka wad postawy u dzieci i młodzieży w szkołach publicznych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta i Gminy w Gryfinie ¹ , ul. 1 Maja 16, 74-100 Gryfino
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mieczysław Sawaryn, Burmistrz Miasta i Gminy Gryfino ² , od 5.12.2014 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozpoznanie i monitorowanie problemu rozwoju wad postawy uczniów. 2. Tworzenie warunków pobytu uczniów w szkołach ograniczających/minimalizujących czynniki sprzyjające rozwojowi wad postawy. 3. Działania informacyjne i edukacyjne na rzecz eliminacji ryzyk rozwoju wad postawy.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017-2019 (do czasu zakończenia czynności kontrolnych) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontroler	Anna Dejk-Chojnacka, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/183/2019 z 18.10.2019 r. (akta kontroli str. 1-6)

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2017-2019 Gmina Gryfino⁵ zapewniła podległym szkołom warunki finansowe pozwalające na właściwe wyposażenie sal lekcyjnych oraz na funkcjonowanie gabinetów profilaktyki zdrowotnej.

W okresie tym w Gminie nie realizowano żadnego programu polityki zdrowotnej. Jednakże na podstawie posiadanych danych o liczbie uczniów z rozpoznanym schorzeniem zniekształceń kręgosłupa, finansowano realizację w szkołach zajęć gimnastyki korekcyjnej.

W Urzędzie nie podejmowano działań informacyjnych i edukacyjnych na rzecz eliminacji ryzyk rozwoju wad postawy. Działania takie realizowano (w tym w trakcie kontroli NIK) jedynie w szkołach prowadzonych przez Gminę.

Z budżetu Gminy szkołom przekazywano środki finansowe na tworzenie warunków pobytu uczniów celem minimalizowania czynników sprzyjających rozwojowi wad postawy, z tego na: dostosowanie stanowisk pracy do warunków antropometrycznych, lekcje pływania, organizację pozalekcyjnych zajęć sportowych, zajęcia gimnastyki korekcyjnej. Ponadto finansowano inwestycje w bazę sportową prowadzonych szkół a także badania ortopedyczne wad postawy trzylatków w przedszkolach.

W trzech z ośmiu szkół prowadzonych przez Gminę uczniowie mieli zapewnione miejsce na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych na regałach/półkach w salach dydaktycznych. Dostęp do nich był ograniczony, szczególnie w czasie przerw międzylekcyjnych. Rodzice uczniów, dążąc do zmniejszenia ciężaru

¹ Dalej: Urząd.

² Dalej: Burmistrz.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 489 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: Gmina.

tornistrów, podejmowali decyzje o korzystaniu z odpłatnych szafek na podręczniki i przybory szkolne (znajdujących się w ogólnodostępnych miejscach szkoły), zakupionych przez radę rodziców szkoły lub podmiot zewnętrzny.

We wszystkich szkołach prowadzonych przez Gminę były zorganizowane gabinety profilaktyki zdrowotnej. Dyrektorzy szkół udostępniali gabinety pielęgniarkom/higienistkom szkolnym nieodpłatnie. Dostępność opieki medycznej dla uczniów w trzech szkołach nie odpowiadała wymogom określonym w „Wykazie świadczeń gwarantowanych pielęgniarstwa lub higienistki szkolnej udzielanych w środowisku nauczania i wychowania oraz warunkach ich realizacji”⁶. Działania mające na celu ich spełnienie zostały podjęte w trakcie kontroli NIK, w wyniku czego w jednej szkole harmonogram udzielania świadczeń został dostosowany do ww. wymogów, a w odniesieniu do pozostałych dwóch szkół wystąpiono do Narodowego Funduszu Zdrowia⁷ o ich zapewnienie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Rozpoznanie i monitorowanie problemu rozwoju wad postawy uczniów.

Opis stanu faktycznego

1.1. W latach 2017-2019 Gmina była organem prowadzącym dla ośmiu szkół publicznych⁹, w których łączna liczba oddziałów według stanu na 30 września każdego z badanych lat wynosiła: 153 w 2017 r., 157 w 2018 r. i 153 w 2019 r. Liczba uczniów w ww. okresie wynosiła odpowiednio: 2 942, 2 866 oraz 2 730.

Według danych pozyskanych przez Urząd od dyrektorów szkół prowadzonych przez Gminę, liczba uczniów objętych badaniami bilansowymi w szkołach wynosiła: 1 053 w 2017 r. (co stanowiło 35,8% ogólnej liczby uczniów w tym roku), 1 011 w 2018 r. (35,3%) oraz 599 w 2019 r. (21,9%). Liczba uczniów posiadających zaświadczenie od lekarza o rozpoznaniu schorzenia zniekształcenia kręgosłupa wynosiła: 83 w 2017 r. (co stanowiło 2,8% ogólnej liczby uczniów w tym roku oraz 7,9% uczniów objętych badaniem bilansowym), 93 w 2018 r. (tj. odpowiednio 3,2% i 9,2%) oraz 40 w 2019 r. (tj. odpowiednio 1,5% i 6,7%).

(akta kontroli str. 12-15)

Naczelnik Wydziału Edukacji i Spraw Społecznych¹⁰ w Urzędzie wyjaśnił: *Nie można dokładnie ustalić przyczyn nieprawidłowości postawy ciała u uczniów. Mogą to być m.in. niedbała postawa, otyłość, nadwaga, brak ruchu, nieprawidłowe obuwie, ciężki tornister, niewłaściwie dobrany tornister, źle noszony tornister i wiele innych. Aby móc zidentyfikować przyczyny schorzeń u uczniów musieliby oni być monitorowani od wieku wczesnoprzedшкольного do momentu przeprowadzenia badania, czego szkoła nie ma możliwości wykonać.*

(akta kontroli str. 7, 14)

⁶ Wykaz stanowił załącznik nr 4 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 736, ze zm.), dalej: Wykaz.

⁷ Dalej: NFZ.

⁸ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Szkoła Podstawowa nr 1 z oddziałami integracyjnymi im. Marii Dąbrowskiej w Gryfinie (dalej: SP nr 1), Szkoła Podstawowa nr 2 im. kpt. ż.w. Mamerta Stankiewicza w Gryfinie (dalej: SP nr 2), Szkoła Podstawowa nr 3 im. Noblistów Polskich w Gryfinie (dalej: SP nr 3), Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Chwarstnicy (dalej: SP w Chwarstnicy), Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Westerplatte w Gardnie (dalej: SP w Gardnie), Szkoła Podstawowa im. Małych Zesłańców Sybiru w Radziszewie (dalej: SP w Radziszewie), Szkoła Podstawowa im. Ks. Bamima I w Żabnicy (dalej: SP w Żabnicy), I Liceum Ogólnokształcące w Gryfinie (dalej: Liceum).

¹⁰ Dalej: Naczelnik Wydziału Edukacji.

W okresie objętym kontrolą w Gminie nie było dokumentu strategicznego dotyczącego lokalnej polityki zdrowotnej. Problematyka ochrony zdrowia mieszkańców Gminy, w kontekście promowania aktywnego trybu życia, została uwzględniona w 2018 r. w Strategii Rozwoju Gminy Gryfino do 2030 r.¹¹. W ramach celu strategicznego „podniesienie jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej Gminy” sformułowano m.in. cel operacyjny „rozwój infrastruktury oraz oferty edukacyjnej, kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej”, w którym do kierunków działań zaliczono „rozwój i specjalizację oferty zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży”, „rozwój i modernizację infrastruktury sportowo-rekreacyjnej”, „rewitalizację przestrzeni miejskiej pod aktywności związane ze sportem i rekreacją”. Wskaźnikami realizacji dla ww. kierunków działań były: „liczba utworzonych/zmodernizowanych przestrzeni publicznych (w tym terenów zieleni, parków, skwerów, placów zabaw, siłowni zewnętrznych itp.)” oraz „liczba uczestników imprez masowych ogółem (artystyczno-rozrywkowych, sportowych i interdyscyplinarnych)”. Zastępca Burmistrza wyjaśnił: *Uchwała w sprawie strategii (...) została przyjęta 27.09.2018 r., w związku z tym za ostatnie trzy miesiące 2018 r. nie był dokonywany pomiar wskaźników. Pierwszy pomiar (...) odbędzie się w pierwszym kwartale 2020 r. i będzie dotyczył realizacji zadań w 2019 r.*

(akta kontroli str. 7, 9, 16-45, 112, 114)

W latach 2017-2019 w Gminie nie opracowano i nie realizowano programów polityki zdrowotnej.

Zastępca Burmistrza wyjaśnił: *"(...) najlepszym sposobem na prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie ochrony zdrowia, w tym zapobieganie wadom postawy u młodzieży szkolnej było zlecenie zadań w drodze otwartego konkursu ofert oraz małych grantów stowarzyszeniom działającym w sferze kultury fizycznej oraz rozwój infrastruktury sportowo – rekreacyjnej. Jest to sposób realizowany od lat i dający takie same efekty jak realizacja projektów zdrowotnych (...) zagadnienie dotyczące działań na rzecz zapobiegania wadom postawy nie jest priorytetem w strategiach województwa zachodniopomorskiego. Nie ma jej w Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030. W "Priorytetach dla Regionalnej Polityki Zdrowotnej dla lecznictwa szpitalnego dla województwa zachodniopomorskiego na okres 1.01.2019 r. – 31.12.2021 r." priorytet trzeci w dwóch obszarach interwencji odnosi się do przeciwdziałania występowaniu otyłości. Działania w tym zakresie realizuje też Gmina Gryfino, której szkoły uczestniczą w programie: "Program dla szkół", który jest kontynuacją programów: "Owoce i warzywa w szkole" oraz "Mleko w Szkole."*

(akta kontroli str. 7, 9, 65-93)

1.2. W badanym okresie w Gminie podejmowano następujące działania związane z promowaniem aktywnego trybu życia dzieci i młodzieży oraz rozwojem i modernizacją infrastruktury sportowej:

- nauka pływania dla dzieci klas trzecich – w latach szkolnych 2017/2018 – 2019/2020 Gmina wydatkowała 65,7 tys. zł na zakup biletów wstępu na basen oraz 11,9 tys. zł na dowóz dzieci na zajęcia¹²;
- stypendia za osiągnięcia sportowe dla uczniów w kwocie 200 zł za semestr szkolny – w roku szkolnym 2017/2018 stypendium otrzymało 270 uczniów, w roku szkolnym 2018/2019 – 244; Gmina wydatkowała na ten cel łącznie 102,8 tys. zł¹³;

¹¹ Stanowiącej załącznik nr 1 do uchwały nr r LII/516/18 Rady Miejskiej w Gryfinie z dnia 27 września 2018 r.

¹² Szerzej o wydatkach na ten cel w części III, obszarze II, punkcie 2.7 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

¹³ Z tego w roku szkolnym: 2017/2018 – 54 tys. zł, 2018/2019 - 48,8 tys. zł.

- organizacja wydarzeń sportowych przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Gryfinie¹⁴– w latach 2017-2019 (do końca roku szkolnego 2018/2019) miały miejsce m.in. igrzyska młodzieży szkolnej w mini piłce siatkowej, mini koszykówce, pływaniu, unihokeju; gimnazjada i licealiada w piłce ręcznej, siatkowej, nożnej, w koszykówce, biegach przełajowych, lekkoatletyce, w tenisie stołowym; czwartki lekkoatletyczne; biegi transgraniczne „Doliną Dolnej Odry”;
- Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że imprezy Ośrodka nie były rozliczane zadaniowo. Ośrodek jako jednostka budżetowa Gminy wykonał w 2017 r. wydatki w wysokości 2 338,8 tys. zł, w 2018 r. – 2 411,4 tys. zł. Plan na 2019 r. wyniósł 1 955,2 tys. zł.
- budowa hali sportowej przy Liceum – według stanu na 30.09.2018 r. wydatki inwestycyjne wynosiły 4 558,1 tys. zł¹⁵;
  - modernizacja boiska sportowego przy SP nr 2 – koszt modernizacji wyniósł 356,2 tys. zł¹⁶;
  - modernizacja posadzki w sali gimnastycznej w SP nr 3 - koszt modernizacji wyniósł 248 tys. zł¹⁷;
  - modernizacja i/lub doposażenie boisk sportowych (pozaszkolnych) oraz zakup urządzeń do siłowni zewnętrznych – w latach 2017-2019 (do 30.09) wydatkowano 98,6 tys. zł na boiska (w 12 miejscowościach¹⁸) oraz 107,8 tys. zł na siłownie zewnętrzne (w ośmiu miejscowościach¹⁹);
  - dotacje dla stowarzyszeń realizujących zadania zleczone z zakresu sportu dzieci i młodzieży – w latach 2017-2019 Gmina przeznaczyła na ten cel 1 931,7 tys. zł, z tego: 641 tys. zł w 2017 r., 708,7 tys. zł w 2018 r., 660 tys. zł w 2019 r.; ww. środki przeznaczono m.in. na organizację turniejów piłki nożnej, ręcznej, koszykówki, pływackich; pokazy aikido; zawody w kajakarstwie i wioślarstwie, karate, gimnastyce artystycznej, lekkoatletyczne.

(akta kontroli str. 7, 10-11, 46-62, 161-173)

Uczniowie szkół podstawowych, dla których Gmina była organem prowadzącym, mieli możliwość uczestnictwa w zajęciach gimnastyki korekcyjnej. Kwalifikacja uczniów na zajęcia następowała po przedstawieniu zaświadczenia od lekarza specjalisty (ortopedy), bądź lekarza pierwszego kontaktu oraz wniosku rodzica o objęcie dziecka zajęciami. Koszty ww. zajęć wyniosły w latach szkolnych: 2017/2018 - 104,8 tys. zł, 2018/2019 - 102,4 tys. zł oraz 2019/2020 (do 30.09) - 14,6 tys. zł²⁰. Naczelnik Wydziału Edukacji wyjaśnił: *w Liceum dwoje uczniów w 2018 r. oraz dwoje w 2019 r. posiadało zaświadczenie od lekarza o rozpoznaniu schorzenia zniekształcenia kręgosłupa, ale w szkole nie prowadzono zajęć gimnastyki korekcyjnej z uwagi na brak podań rodziców o ich zorganizowanie.*

(akta kontroli str. 7, 10, 14-15, 63, 429)

1.3. Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że w latach 2017-2019 Gmina nie dofinansowywała programów zdrowotnych i programów profilaktyki zdrowotnej realizowanych przez inne podmioty.

(akta kontroli str. 7, 11)

1.4. Gmina, w ramach działań zapobiegających wadom postawy u uczniów, finansowała badania ortopedyczne wad postawy u dzieci trzyletnich

¹⁴ Dalej: Ośrodek.

¹⁵ Szerzej o wydatkach na ten cel w części III, obszarze II, punkcie 2.7 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

¹⁶ Szerzej o wydatkach na ten cel w części III, obszarze II, punkcie 2.7 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

¹⁷ Szerzej o wydatkach na ten cel w części III, obszarze II, punkcie 2.7 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

¹⁸ Z tego na boisko w: Drzeninie - 22,1 tys. zł, Borzymiu - 5 tys. zł, Chlebowie - 8,2 tys. zł, Gardnie - 13,2 tys. zł, Dolgiem - 2 tys. zł, Krajniku - 3,5 tys. zł, Krzypnicy - 4,2 tys. zł, Sobiemyślu - 6,5 tys. zł, Steklnie - 10,8 tys. zł, Steklinku - 2,5 tys. zł, Wirowie - 11,6 tys. zł, Wysokiej Gryfińskiej - 9 tys. zł.

¹⁹ Z tego w: Bartkowie - 11,7 tys. zł, Steklnie - 16,5 tys. zł, Steklinku - 8,2 tys. zł, Krzypnicy - 6,2 tys. zł, Radziszewie - 9 tys. zł, Starych Brynkach - 9 tys. zł, Żabnicy - 9,2 tys. zł, Gryfinie - 38 tys. zł.

²⁰ Szerzej o wydatkach na ten cel w części III, obszarze II, punkcie 2.7 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

w przedszkolach, dla których była organem prowadzącym. W latach 2017-2019 badaniami tymi objęto 608 dzieci i wydatkowano na ten cel 9,1 tys. zł. Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że w szkołach poza badaniami bilansowymi nie organizowano dodatkowych badań związanych z wadami postawy uczniów.

(akta kontroli str. 7, 10, 64, 112, 114, 332)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W latach 2017-2019 Gmina nie realizowała programów polityki zdrowotnej. Jednakże posiadała dane z prowadzonych szkół o uczniach z rozpoznaniem schorzeniem zniekształceń kręgosłupa i wykonywała szereg działań zapobiegających temu schorzeniu oraz promujących zdrowy tryb życia. Poza finansowaniem zajęć gimnastyki korekcyjnej Gmina wydatkowała środki m.in. na zajęcia nauki pływania dla dzieci klas trzecich, stypendia za osiągnięcia sportowe dla uczniów, modernizację i doposażenie boisk sportowych, zakup urządzeń do siłowni zewnętrznych. Gmina finansowała także badania ortopedyczne wad postawy u dzieci trzyletnich w przedszkolach, dla których była organem prowadzącym oraz udzielała dotacji stowarzyszeniom realizującym zadania zlecone z zakresu sportu dzieci i młodzieży.

OBSZAR

2. Tworzenie warunków pobytu uczniów w szkołach ograniczających/minimalizujących rozwój wad postawy.

Opis stanu
faktycznego

2.1. W latach 2017-2019 we wszystkich szkołach prowadzonych przez Gminę były zorganizowane gabinety profilaktyki zdrowotnej. Według danych przedstawionych przez Wydział Edukacji każdy gabinet był wyposażony w sprzęt, o którym mowa w Wykazie i spełniał warunki, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą²¹. Dyrektorzy szkół udostępniali gabinety pielęgniarkom/ higienistkom szkolnym nieodpłatnie, na podstawie umów użyczenia.

(akta kontroli str. 174-175, 177-178, 201-216)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił: *Świadczenia profilaktycznej opieki zdrowotnej realizowane są przez zakłady opieki zdrowotnej, które mają podpisany kontrakt na te świadczenia z Narodowym Funduszem Zdrowia. W kontrakcie tym zawarte są warunki jego realizacji. To NFZ jako strona umowy zobowiązany jest do sprawowania nadzoru nad prawidłową realizacją umowy przez świadczeniodawcę. Szkoła/organ prowadzący ma jedynie zapewnić zgodnie z przepisami prawa oświatowego miejsce na taki gabinet oraz zapewnić warunki jego prowadzenia. Gmina Gryfino wywiązała się z tych obowiązków, czego dowodem jest obecność zakładu opieki zdrowotnej w naszych jednostkach. Monitorowanie odbywało się w ramach bieżącego nadzoru sprawowanego przez Burmistrza za pośrednictwem Wydziału Edukacji (...). Tematy te poruszane były również podczas cyklicznych spotkań z dyrektorami szkół. Nadmieniam, iż do Burmistrza nie były kierowane przez rodziców uczniów w badanym okresie wnioski, uwagi wskazujące na niewłaściwe udzielanie świadczeń (...).*

(akta kontroli str. 174-175, 177-178)

²¹ Dz. U. poz. 595.

Świadczenia profilaktycznej opieki zdrowotnej były udzielane w szkołach w wybrane dni tygodnia. W czterech szkołach dostępność pielęgniarki/ higienistki szkolnej nie odpowiadała wymogom określonym w Wykazie, tj. w:

- SP w Radziszewie, gdzie liczba uczniów wynosiła: 85 na 30.09.2017 r., 90 na 30.09.2018 r., 84 na 30.09.2019 r. – opieka była świadczona raz na dwa tygodnie przez osiem godzin, mimo że według ust. 2.4 części III Wykazu w szkołach, w których liczba uczniów nie przekraczała 250 osób, pielęgniarka lub higienistka szkolna powinna być dostępna nie mniej niż raz w tygodniu, nie mniej niż cztery godziny dziennie;
- SP nr 3, gdzie liczba uczniów wynosiła: 831 na 30.09.2017 r., 807 na 30.09.2018 r., 767 na 30.09.2019 r. – opieka była świadczona cztery razy w tygodniu po siedem i pół godziny, mimo że według ust. 2.1 pkt 1 części III Wykazu pielęgniarka lub higienistka szkolna powinna być dostępna od poniedziałku do piątku, w dniach i godzinach dostępności świadczeń, zgodnie z warunkami umowy zawartej ze świadczeniodawcą, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy;
- SP nr 2, gdzie liczba uczniów wynosiła: 450 na 30.09.2017 r., 470 na 30.09.2018 r., 460 na 30.09.2019 r. – opieka była świadczona dwa razy w tygodniu po siedem godzin, mimo że według ust. 2.2 części III Wykazu pielęgniarka lub higienistka szkolna powinna być dostępna nie mniej niż trzy razy w tygodniu, nie mniej niż cztery godziny dziennie;
- Liceum, gdzie liczba uczniów według stanu na 30.09.2017 r. wynosiła 421, opieka była świadczona pięć razy w tygodniu, z tego trzy dni po trzy godziny oraz dwa dni po cztery godziny, mimo że według ust. 2.2 części III Wykazu pielęgniarka lub higienistka szkolna powinna być dostępna nie mniej niż trzy razy w tygodniu, nie mniej niż cztery godziny dziennie; w 2018 r. i 2019 r. dostępność pielęgniarki/ higienistki szkolnej była zgodna z wymogami określonymi w Wykazie.

(akta kontroli str. 12-13, 201-216, 484-485)

W trakcie kontroli NIK, pismem z:

- 21.11.2019 r. dyrektor SP w Radziszewie wystąpił do świadczeniodawcy o zapewnienie świadczenia opieki medycznej dla uczniów zgodnie z wymogiem określonym w Wykazie, tj. raz w tygodniu przez minimum cztery godziny; pismem z 25.11.2019 r. świadczeniodawca wskazał, że będzie udzielał świadczeń w każdą środę przez cztery godziny; Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że wymagana Wykazem dostępność pielęgniarki została zapewniona od 25.11.2019 r.;
- 21.11.2019 r. dyrektor SP nr 2 wystąpił do świadczeniodawcy o zapewnienie świadczenia opieki medycznej dla uczniów zgodnie z wymogiem określonym w Wykazie, tj. trzy razy w tygodniu przez minimum cztery godziny dziennie; pismem z 25.11.2019 r. świadczeniodawca wskazał, że harmonogram udzielania świadczeń (dwa razy w tygodniu) był zgodny z kontraktem zawartym z NFZ;
- 22.11.2019 r. dyrektor SP nr 3 wystąpił do świadczeniodawcy o zapewnienie świadczenia opieki medycznej dla uczniów zgodnie z wymogiem określonym w Wykazie, tj. pięć dni w tygodniu; pismem z 27.11.2019 r. świadczeniodawca wskazał, że harmonogram udzielania świadczeń (cztery razy w tygodniu) był zgodny z kontraktem zawartym z NFZ,
- 4.12.2019 r. Gmina wystąpiła do NFZ z wnioskiem o weryfikację oraz zmianę kontraktu ze świadczeniodawcą opieki medycznej dla uczniów w SP nr 2 oraz SP nr 3, celem zapewnienia dostępności pielęgniarki/ higienistki szkolnej zgodnie z Wykazem.

(akta kontroli str. 486-494, 496, 518, 519)

W badanym okresie nie przeprowadzono w Urzędzie audytów i kontroli wewnętrznych oraz kontroli zewnętrznych w zakresie profilaktycznej opieki zdrowotnej w szkołach.

(akta kontroli str. 306-370)

2.2. W latach 2017-2019 Gmina nie przeznaczala środków własnych na modernizację lub wyposażenie gabinetów profilaktyki zdrowotnej w szkołach, dla których była organem prowadzącym. Nie udzielała ponadto innego wsparcia przy tworzeniu w szkołach warunków do prowadzenia profilaktyki zdrowotnej.

(akta kontroli str. 175, 178, 180, 217)

Gmina skorzystała w 2017 r. z dotacji budżetu państwa na wyposażenie wszystkich ośmiu szkolnych gabinetów profilaktyki zdrowotnej w sprzęt, aparaturę medyczną i produkty lecznicze, o których mowa w Wykazie. Z przyznanych środków w wysokości 29,9 tys. zł, wykorzystano 29,6 tys. zł. Gmina dokonała zwrotu w kwocie 0,3 tys. zł, z czego 0,1 tys. zł wynosiła kwota niewykorzystana oraz 0,2 tys. zł kwota wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem wraz z odsetkami.

(akta kontroli str. 175, 178, 218-272)

2.3. W latach 2017-2019 szkoły, dla których Gmina była organem prowadzącym, nie realizowały programów zdrowotnych dotyczących profilaktyki wad postawy. Realizowały natomiast programy, w których promowano aktywność fizyczną, tj.:

- „Trzymaj formę” – program edukacyjny o zbilansowanym odżywianiu i aktywności fizycznej organizowany przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Polską Federację Producentów Żywności Związku Pracodawców; koszty realizacji programu ponosił organizator; w latach szkolnych 2017/2018–2019/2020 w programie uczestniczyło ogółem ok. 1 500 uczniów z sześciu szkół (tj. 17,6% ogólnej liczby uczniów w badanym okresie);
- „Bieg po zdrowie” - program antytytoniowej edukacji zdrowotnej organizowany przez Główny Inspektorat Sanitarny, realizowany w SP w Gardnie; koszty realizacji programu ponosił organizator; w latach szkolnych 2017/2018–2019/2020 w programie uczestniczyło 70 uczniów (tj. 10,2% ogólnej liczby uczniów tej szkoły w badanym okresie);
- „Horyzont” – program zajęć rekreacyjno-sportowych realizowany w 2018 r. w SP w Chwarstnicy wśród uczniów klas IV-VIII, obejmujący m.in. zorganizowanie dla uczniów wycieczki rowerowej, meczy piłki nożnej, siatkowej; Gmina nie ponosiła wydatków na realizację programu²²; w programie uczestniczyło 25 uczniów (tj. 16% ogólnej liczby uczniów tej szkoły w roku szkolnym 2018/2019);
- „Aktywna przerwa” – innowacja pedagogiczna realizowana w roku szkolnym 2019/2020 w SP w Chwarstnicy wśród uczniów klas IV-VIII, w wymiarze czterech przerw międzylekcyjnych miesięcznie, w formie gier zespołowych (m.in. turniej międzyklasowy w koszykówkę, piłkę nożną, siatkówkę, unihokeja) lub wspólnych ćwiczeń aerobowych na świeżym powietrzu; ewaluacja programu w formie ankiet, wywiadu zostanie przeprowadzona po zakończeniu roku szkolnego 2019/2020; Gmina nie ponosiła wydatków na realizację programu²³; w programie uczestniczyło 99 uczniów (tj. 69,7% ogólnej liczby uczniów tej szkoły w roku szkolnym 2019/2020);

Szkoły realizowały ponadto programy w zakresie zdrowego odżywiania, higieny jamy ustnej, cyberprzemocy, przeciwdziałania alkoholizmowi, paleniu tytoniu, spożywaniu substancji psychoaktywnych.

(akta kontroli str. 174, 177, 182-186)

²² Szkoła realizowała program w ramach swojego planu finansowego.

²³ Szkoła realizowała program w ramach swojego planu finansowego.

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że szkoły, dla których Gmina była organem prowadzącym, nie uczestniczyły w realizacji Regionalnego Programu Zdrowotnego Województwa Zachodniopomorskiego pn. „Wczesne rozpoznanie i korekcja wad postawy wśród dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym na lata 2019-2021”.
(akta kontroli str. 8, 11)

2.4. W latach 2017-2019 w szkołach przeprowadzono ogółem 37 kontroli zewnętrznych, z tego 33 przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Gryfinie²⁴, trzy przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Gryfinie (w zakresie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych) i jedną przez Kuratorium Oświaty w Szczecinie. W wyniku dwóch kontroli przeprowadzonych przez Inspekcję Sanitarną m.in. w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących higieny pomieszczeń i wymagań określonych dla sprzętu używanego w szkole²⁵, dyrektor:

- SP nr 2 decyzją z 8.06.2018 r. został zobowiązany do zapewnienia prawidłowego stanu sanitarno-technicznego m.in. ścian i sufitu w sali gimnastycznej (do 31.12.2019 r.); Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że zalecenie nie zostało zrealizowane, dyrektor SP nr 2 zwrócił się do Inspekcji Sanitarnej o wydłużenie terminu jego wykonania do końca 2021 r.²⁶;
- SP nr 1 decyzją z 16.03.2017 r. (zm. decyzją z 15.12.2018 r.) został zobowiązany do zapewnienia prawidłowego stanu sanitarno-technicznego m.in. do zapewnienia prawidłowego stanu sanitarno-technicznego: ścian, sufitu i parkietu w sali gimnastycznej w budynku głównym²⁷; podłogi w szatniach, pomieszczeniach sanitarno-higienicznych oraz natryskowni przy sali nr 1; ścian i sufitu w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych oraz natryskowni przy sali nr 1; drzwi do budynku tzw. „małej” sali gimnastycznej²⁸; ścian i sufitu, warstwy ochronnej na kolumnach w sali nr 2; ścian, sufitów, podłogi, grzejników, parapetów okiennych i drzwi w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych przy sali nr 2; podłogi, ścian i sufitów, parapetów okiennych w szatni dla uczniów przy sali nr 2; ścian i sufitów w korytarzu komunikacyjnym przy sali nr 2 (termin realizacji zaleceń określono na 31.12.2020 r.).

(akta kontroli str. 94-111)

W dniu 13.06.2018 r. Kuratorium Oświaty w Szczecinie przeprowadziło w SP w Gardnie kontrolę doraźną (w związku ze skargą rodziców i nauczycieli) w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczniom podczas pobytu w szkole. Badano w szczególności sprawę samowolnego opuszczenia szkoły przez ucznia oddziału przedszkolnego. Dyrektor SP w Gardnie zrealizował zalecenia otrzymane w wyniku kontroli.

(akta kontroli str. 101, 112, 115-120)

W badanym okresie Gmina nie otrzymywała od Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty zawiadomień o stwierdzeniu w działalności prowadzonych przez nią szkół uchybień dotyczących: realizacji podstaw programowych i ramowych planów nauczania wychowania fizycznego; zapewnienia uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.

(akta kontroli str. 94-111, 114-115)

2.5. Zastępca Burmistrza wyjaśnił: *W ciągu całego roku szkolnego Burmistrz (...) sprawuje nadzór nad działalnością szkół (...). Realizuje to np. podczas cyklicznych narad, w których uczestniczy osobiście, lub w których uczestniczy odpowiedzialny*

²⁴ Dalej: Inspekcja Sanitarna.

²⁵ Tj. przepisów określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6 poz. 69, ze zm.); dalej: rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny

²⁶ W projekcie budżetu szkoły na 2020 r. zaplanowano 67 tys. zł na wydatki remontowe.

²⁷ Dalej: sala nr 1.

²⁸ Dalej: sala nr 2.

za edukację zastępca Burmistrza. W spotkaniach tych uczestniczą wszyscy dyrektorzy szkół. Dyrektorzy przedstawiają sytuację w swoich placówkach w odniesieniu do zadań, których obowiązek realizacji nakładają właściwe przepisy prawa. Dotyczy to również przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy uczniów. Nadzór bieżący sprawowany jest przez naczelnika Wydziału Edukacji (...) oraz Referat Edukacji, który pozostaje w stałym kontakcie z dyrektorami jednostek oświatowych.

(akta kontroli str. 174, 177)

W latach 2017-2019 przeprowadzono ogółem dziewięć narad z dyrektorami szkół, z czego trzy w 2017 r., cztery w 2018 r. i dwie w 2019 r. Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że nie były one protokolowane.

(akta kontroli str. 200)

W badanym okresie Gmina nie występowała do dyrektorów szkół z wnioskami dotyczącymi przestrzegania przepisów z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy uczniów.

(akta kontroli str. 174, 177, 199)

2.6. W przekazywanych Gminie w latach 2017-2019 protokołach z kontroli zapewnienia bezpieczeństwa i higienicznych warunków nauki, o których mowa w § 3 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, dyrektorzy szkół nie odnosili się do realizacji przez siebie obowiązków w zakresie:

- zapewnienia miejsca na pozostawienie przez uczniów podręczników i przyborów szkolnych (§ 4a cyt. rozporządzenia);
- zapewnienia sprzętów dostosowanych do wymagań ergonomii (§ 9 ust. 2) i dostosowania stanowisk pracy do warunków antropometrycznych uczniów (§ 24 ust. 1) - za wyjątkiem dyrektora SP w Radziszewie, który wskazywał na posiadanie regulowanych krzeseł w salach lekcyjnych.

Dyrektorzy szkół nie zgłaszali potrzeb w ww. zakresie.

(akta kontroli str. 430)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił: *Gmina pozyskiwała wiedzę o zapewnieniu przez dyrektorów szkół miejsca na pozostawianie podręczników i przyborów szkolnych, dostosowaniu sprzętów (...) do wymagań ergonomii oraz dostosowaniu stanowisk pracy do warunków antropometrycznych uczniów na podstawie sprawowanego nadzoru. Burmistrz (...) oraz jego zastępca często spotykają się z dyrektorami w Urzędzie, czy w placówkach na spotkaniach roboczych, na których między innymi poruszane są te tematy. Nadzór bieżący sprawowany jest przez Naczelnika Wydziału Edukacji (...) oraz Referat Edukacji, który pozostaje w stałym kontakcie z dyrektorami. Nadmieniam, że Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna nie formułowała uwag czy zaleceń w tym zakresie.*

(akta kontroli str. 386, 390)

Dyrektorzy trzech szkół w protokołach z kontroli zapewnienia bezpieczeństwa i higienicznych warunków nauki stwierdzili:

- dyrektor SP nr 3 – odpadanie tynku z balkonu zewnętrznego przy sali gimnastycznej oraz ubytek płyty chodnikowej przy schodach wejściowych na balkon;
- dyrektor SP w Gardnie – konieczność naprawy elewacji i dachu oraz remontu sali gimnastycznej;
- SP w Żabnicy – zły stan dachu szkoły.

W odpowiedzi na potrzeby zgłaszane przez dyrektorów szkół, Gmina w latach 2017-2019 przeznaczyła ogółem 5 887,7 tys. zł na prace budowlane i remontowo – konserwatorskie, z tego: 535,1 tys. zł w 2017 r. (w tym na naprawę chodnika przy schodach wejściowych na balkon przy sali gimnastycznej, uszczelnienie kominów wentylacyjnych w SP w Gardnie oraz na naprawę części dachu w SP w Żabnicy);

380,5 tys. zł w 2018 r. (w tym na naprawę dachu w SP w Żabnicy); 4 972,1 tys. zł w 2019 r. (w tym na remont ciągów komunikacyjnych wokół SP nr 3). W projekcie budżetu Gminy na 2020 r. zaplanowano ponadto 350 tys. zł na remont sali gimnastycznej w SP w Gardnie.

(akta kontroli str. 430-454)

2.7. W latach 2017-2019 z budżetu Gminy były przekazywane szkołom środki finansowe na tworzenie warunków pobytu uczniów w szkołach celem minimalizowania czynników sprzyjających rozwojowi wad postawy, z tego na:

- zapewnienie uczniom indywidualnych szafek do przechowywania podręczników i przyborów szkolnych w celu zmniejszenia obciążenia tornistrów szkolnych – w 2017 r. Gmina przyznała SP w Radziszewie 3,6 tys. zł na zakup szafek²⁹; Naczelnik Wydziału Edukacji wskazał, że SP w Gardnie dysponowała szafkami, które w 2015 r. otrzymała bezpłatnie od likwidowanej jednostki terenowej PZU;
- dostosowanie stanowisk pracy do warunków antropometrycznych uczniów – Gmina przyznała szkołom ogółem 43,7 tys. zł na zakup stolików i krzeseł³⁰, z tego: 12,8 tys. zł w 2017 r.³¹, 28,7 tys. zł w 2018 r.³², 2,3 tys. zł w 2019 r.³³;
- organizację zajęć wychowania fizycznego na basenie - w latach szkolnych 2017/2018 – 2019/2020 Gmina przyznała szkołom 65,7 tys. zł na zakup biletów wstępu na basen³⁴ (z tego w roku szkolnym: 2017/2018 - 48,6 tys. zł³⁵, 2018/2019 - 13,9 tys. zł³⁶, 2019/2020 (do 30.09) - 3,1 tys. zł³⁷) oraz 11,9 tys. zł na dowóz dzieci na zajęcia³⁸ (koszt dowozu przez przewoźnika zewnętrznego dzieci z SP w Gardnie i SP w Chwarstnicy, z tego w roku szkolnym: 2017/2018 - 6,5 tys. zł, 2018/2019 - 5,2 tys. zł, 2019/2020 (do 30.09) - 0,2 tys. zł; uczniowie SP nr 1 uczęszczali na zajęcia pieszo a SP nr 2, SP nr 3, SP w Radziszewie i SP w Żabnicy byli dowożeni na zajęcia autobusem szkolnym, którego właścicielem była Gmina Gryfino; Naczelnik Wydziału Edukacji wyjaśnił, że przewozy uczniów na basen były jednym z kilku zadań transportowych realizowanych na rzecz placówek oświatowych i prowadzona analityka finansowa nie pozwalała na wyodrębnienie kosztów tych dowozów;
- organizację pozalekcyjnych zajęć sportowych mających wdrożyć dzieciom rekreację ruchową, z uwzględnieniem elementów zapobiegania wadom postawy i ich korekty – Gmina przyznała szkołom 30,3 tys. zł, z tego w roku szkolnym: 2017/2018 – 13,9 tys. zł³⁹, 2018/2019 – 14,5 tys. zł⁴⁰, 2019/2020 (do 30.09) – 2 tys. zł⁴¹; ww. środki zostały przeznaczone na: dodatkowe godziny nauki pływania w szkołach podstawowych⁴² oraz zajęcia z piłki siatkowej w Liceum⁴³; SP w Radziszewie, SP w Chwarstnicy oraz SP w Gardnie na podstawie porozumienia zawartego z Wojewódzkim Szkolnym Związkiem Sportowym w Szczecinie realizują ponadto w okresie 2.01-15.12.2019 r. projekt pn. „Szkolny

²⁹ Dział 801-Oświata i wychowanie, rozdział 80101-Szkoły podstawowe, § 4210- Zakup materiałów i wyposażenia.

³⁰ Dział 801, rozdział 80101, § 4210.

³¹ W tym: SP nr 2 – 5 tys. zł, SP nr 3 – 5,3 tys. zł, SP w Radziszewie – 2,5 tys. zł.

³² W tym: SP nr 1 – 14,9 tys. zł, SP nr 2 – 4,6 tys. zł, SP nr 3 – 3,9 tys. zł, SP w Radziszewie – 2,5 tys. zł, SP w Żabnicy – 2,8 tys. zł.

³³ SP nr 3.

³⁴ Dział 801, rozdział 80101, § 4300-Zakup usług pozostałych.

³⁵ W tym: SP nr 1 – 17,8 tys. zł, SP nr 2 – 5,7 tys. zł, SP nr 3 – 14,2 tys. zł, SP w Chwarstnicy – 3,6 tys. zł, SP w Gardnie – 4 tys. zł, SP w Radziszewie – 1,6 tys. zł, SP w Żabnicy – 1,7 tys. zł.

³⁶ W tym: SP nr 1 – 3,6 tys. zł, SP nr 2 – 2,5 tys. zł, SP nr 3 – 1,9 tys. zł, SP w Chwarstnicy – 1,3 tys. zł, SP w Gardnie – 2,4 tys. zł, SP w Radziszewie – 0,8 tys. zł, SP w Żabnicy – 1,4 tys. zł.

³⁷ W tym: SP nr 1 – 0,6 tys. zł, SP nr 2 – 0,6 tys. zł, SP nr 3 – 1,3 tys. zł, SP w Chwarstnicy – 0,1 tys. zł, SP w Gardnie – 0,4 tys. zł, SP w Radziszewie – 0,03 tys. z, SP w Żabnicy – 0,1 tys. zł.

³⁸ Dział 801, rozdział 80113-Dowożenie uczniów do szkół, § 4300.

³⁹ W tym: SP w Chwarstnicy – 3,9 tys. zł, SP w Radziszewie – 2 tys. zł, SP w Żabnicy – 2 tys. zł, Liceum – 5,9 tys. zł.

⁴⁰ W tym: SP w Chwarstnicy – 4,1 tys. zł, SP w Radziszewie – 2,1 tys. zł, SP w Żabnicy – 2,1 tys. zł, Liceum – 6,2 tys. zł.

⁴¹ W tym: SP w Chwarstnicy – 0,7 tys. zł, SP w Radziszewie – 0,3 tys. zł, SP w Żabnicy – 0,3 tys. zł, Liceum – 0,7 tys. zł.

⁴² Dział 801, rozdział 80101, § 4010-Wynagrodzenia osobowe pracowników.

⁴³ Dział 801, rozdział 80120-Licea ogólnokształcące, § 4010.

Klub Sportowy⁴⁴; Naczelnik Wydziału Edukacji wyjaśnił, że dodatkowe godziny nauki pływania w szkołach na terenach wiejskich zostały przyznane ze względu na dojazdy i znaczną odległość szkół od basenu;

- organizację zajęć gimnastyki korekcyjnej dla uczniów, u których zdiagnozowano zniekształcenie kręgosłupa - liczba godzin zajęć gimnastyki korekcyjnej wynosiła w latach szkolnych: 2017/2018 – 53 godziny⁴⁵, 2018/2019 – 49 godzin⁴⁶, 2019/2020 – 59,5 godziny⁴⁷; koszty ww. zajęć⁴⁸ wyniosły odpowiednio: 104,8 tys. zł, 102,4 tys. zł oraz 14,6 tys. zł (do 30.09.2019 r.). Naczelnik Wydziału Edukacji wyjaśnił: *z uwagi na fakt, iż Centrum Usług Wspólnych w Gryfinie nie prowadzi szczegółowej analityki pozwalającej na określenie wysokości środków finansowych przeznaczonych na wynagrodzenia nauczycieli prowadzących zajęcia określonego rodzaju (...)*;
- wyposażenie szkół w odpowiednią infrastrukturę sportową – w latach 2017-2019 Gmina przyznała szkołom⁴⁹ 18 tys. zł, z tego 4,3 tys. zł⁵⁰ w 2017 r., 12,5 tys. zł⁵¹ w 2018 r., 1,2 tys. zł⁵² w 2019 r.; środki zostały przeznaczone na zakup bramek do piłki nożnej i ręcznej, rękawic bramkarskich, piłek, siatek i obręczy do koszy, siatek do siatkówki, skakanek, kuli, kijów do unihokeja, rakietek, lotek.

(akta kontroli str. 10-11, 46, 63, 175, 178-180, 273-299, 305)

Indywidualne szafki dla uczniów zapewniono ponadto w:

- SP nr 2 – zostały zakupione ze środków rady rodziców; uczniowie ponosili opłaty z tytułu ich użytkowania w wysokości 15 zł/ semestr lub 30 zł/ rok szkolny; powierzchnia pod szafki została udostępniona przez dyrektora SP nr 2 nieodpłatnie;
- SP nr 1 - zostały zakupione ze środków rady rodziców; uczniowie ponosili jednorazową opłatę z tytułu ich użytkowania w wysokości 120 zł za cały okres edukacji w szkole; powierzchnia pod szafki została udostępniona przez dyrektora SP nr 1 nieodpłatnie;
- Liceum – dyrektor Liceum wynajął odpłatnie powierzchnię pod szafki (3,15 m²) firmie zewnętrznej za kwotę 270 zł rocznie; uczniowie ponosili opłaty z tytułu ich użytkowania w wysokości 39 zł/ szafka mała lub 69 zł/szafka duża.

(akta kontroli str. 372-384, 387)

Według § 4a rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, dyrektor szkoły zapewnia uczniom w szkole lub placówce miejsce na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych. Według art. 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe⁵³ za bieżącą działalność szkoły odpowiada organ prowadzący.

Według poradnika Ministerstwa Edukacji Narodowej pn. „Rady Rodziców. Kompetencje i zasady działania” jedynym celem, na jaki rada rodziców może wydatkować zebrane środki finansowe, jest „wspieranie działalności statutowej”. *Należy przez to rozumieć wspieranie celów i zadań szkoły jako instytucji oświatowo-wychowawczej zajmującej się kształceniem i wychowaniem. Nie może być tu mowy o wydatkach zapewniających bieżącą organizację pracy szkoły. Niedopuszczalna prawem jest sytuacja, w której środki rady rodziców są przeznaczane na elementarne potrzeby uczniów, takie jak: ławki, szafki itp.*

(akta kontroli str. 471-476)

⁴⁴ Projekt ogłoszony decyzją nr 49 Ministra Sportu i Turystyki z 22.10.2018 r. w ramach rozwijania sportu poprzez wspieranie przedsięwzięć z zakresu upowszechniania sportu dzieci i młodzieży.

⁴⁵ W tym: SP nr 1 – 11 godzin; SP nr 2 – 4; SP nr 3 – 30; SP w Chwarstnicy – 4; SP w Radziszewie – 2; SP w Żabnicy – 2.

⁴⁶ W tym: SP nr 1 – 11 godzin; SP nr 2 – 3; SP nr 3 – 28; SP w Chwarstnicy – 4; SP w Radziszewie – 2; SP w Żabnicy – 1.

⁴⁷ W tym: SP nr 1 – 11 godzin; SP nr 2 – 3,5; SP nr 3 – 33; SP w Chwarstnicy – 4; SP w Gardnie – 5; SP w Radziszewie – 2; SP w Żabnicy – 1.

⁴⁸ Dział 801, rozdział 80101, § 4010.

⁴⁹ Środki przyznane szkołom podstawowym sklasyfikowano w dziale 801, rozdziale 80101, § 4240-Zakup środków dydaktycznych i książek; środki przyznane Liceum sklasyfikowano w dziale 801, rozdziale 80120, § 4240.

⁵⁰ W tym: SP nr 1 – 0,1 tys. zł, SP nr 2 – 0,3 tys. zł, SP w Chwarstnicy – 0,6 tys. zł, Liceum – 1,3 tys. zł.

⁵¹ W tym: SP nr 1 – 1,5 tys. zł, SP nr 2 – 0,1 tys. zł, SP nr 3 – 8,1 tys. zł, SP w Chwarstnicy – 2 tys. zł, Liceum – 0,8 tys. zł.

⁵² W tym: SP nr 2 – 1 tys. zł, SP w Żabnicy – 0,2 tys. zł.

⁵³ Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, ze zm.

Zastępca Burmistrza wyjaśnił:

- w sprawie szafek w SP nr 2: (...) w roku szkolnym 2014/2015 Prezydium Rady Rodziców zaproponowało zakup szafek (...). (...) zakupiło 90 szafek. Ponieważ było ich mniej, niż uczniów w szkole, Rada Rodziców zadecydowała o odpłatnym ich udostępnianiu, czemu sprzeciwił się dyrektor szkoły. Prezydium swoją decyzję motywowało faktem, iż używanie szafek będzie wymagało także ich konserwacji i remontu, więc pozyskane z wypożyczenia środki będą na ten cel wykorzystane. W następnych latach Prezydium podtrzymało decyzję o odpłatnym udostępnianiu szafek (...). W klasach I-III wszyscy uczniowie mają możliwość pozostawiania swoich podręczników oraz przyborów (...) w klasach. Uczniowie klas IV-VIII nie noszą podręczników do plastyki, muzyki, techniki, informatyki i atlasów do historii (...);
- w sprawie szafek w SP nr 1: W SP nr 1 szafki zostały zakupione przez rodziców w wyniku porozumienia z dyrekcją placówki. Każdy rodzic jest właścicielem swojej szafki. (...) Klasy I-III uczniowie mają możliwość pozostawienia przyborów szkolnych (...) w szafkach w swoich salach. Sale te są zamykane podczas przerw, gdy dzieci wychodzą na korytarz. Uczniowie mają swobodny dostęp do szafek w czasie zajęć oraz podczas przerw (...). Klasy IV-VIII mają do dyspozycji 96 szafek, które zajmują ok. 4 m². (...) uczniowie, którzy nie posiadają szafek mają możliwość pozostawiania przyborów szkolnych w salach z danych przedmiotów. Sale te są zamykane podczas przerw. Uczniowie mają swobodny dostęp do szafek w czasie danych zajęć i w razie potrzeby podczas przerw międzylekcyjnych;
- w sprawie szafek w Liceum: Uczniowie Liceum mogą pozostawiać w szkole podręczniki i przybory szkolne. W salach lekcyjnych są wyznaczone miejsca: półki i regały (...). Na życzenie uczniów sale lekcyjne są dostępne przez cały czas pobytu uczniów w szkole (...). Nie było dotychczas wniosków od rodziców i uczniów dotyczących konieczności zapewnienia dodatkowych szafek do przechowywania książek i przyborów szkolnych. Zastępca Burmistrza wyjaśnił ponadto: W trakcie kontroli NIK powziąłem informację o tym, że na terenie szkoły znajdują się szafki będące własnością firmy, za które ta pobiera od rodziców opłaty (...). Dyrektor nie uzgadniał swoich działań w tym zakresie z organem prowadzącym. Mając na uwadze, iż mogło nastąpić w tej sprawie przekroczenie uprawnień przez dyrektora szkoły oraz że mogły zostać dokonane czynności niezgodne z prawem zobowiązałem dyrektora tej placówki do niezwłocznego podjęcia wszelkich działań mających na celu doprowadzenie do stanu zgodnego z obowiązującym prawem.

Pismo do dyrektora Liceum zostało skierowane przez Zastępcę Burmistrza w trakcie kontroli NIK, tj. 20.11.2019 r. Pismem z 28.11.2019 r. dyrektor Liceum wypowiedział umowę na udostępnienie powierzchni pod szafki dla uczniów.

(akta kontroli str. 385-390, 427-428, 531)

Indywidualne szafki dla uczniów nie zostały zapewnione w SP nr 3, SP w Chwarstnicy oraz SP w Żabnicy.

(akta kontroli str. 387)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił:

- w sprawie SP nr 3: (...) Klasy I-III zajęcia na ogół odbywają w jednym gabinecie. Uczniowie pozostawiają przybory szkolne, czasami podręczniki na półkach, w szafkach. Dostęp do sal (...) jest ograniczony. Klasy IV-VIII – uczniowie zajęcia odbywają w różnych gabinetach, nie mają do nich swobodnego dostępu. Podręczniki i przybory mogą zostawiać w gabinetach wychowawców, gdyby zgłosili takie życzenie. Mogą odebrać swoje rzeczy rano przed lekcjami, a zostawić po skończonych zajęciach;

- w sprawie SP w Chwarstnicy: *Klasy I-III (...) zajęcia odbywają się w jednej sali lekcyjnej. Uczniowie mają swobodny dostęp do sal. W klasach znajdują się regały, na których może pozostawiać przybory szkolne. Klasy IV-VIII – zajęcia (...) odbywają się w różnych salach lekcyjnych. Uczniowie mają swobodny dostęp do sal. W klasach znajdują się regały, na których można pozostawiać przybory szkolne;*
- w sprawie SP w Żabnicy: *W klasach I-III, gdzie jest niewielka liczba uczniów (...) i zajęcia odbywają się wyłącznie w jednej sali lekcyjnej (...) w pomieszczeniach lekcyjnych są szafy z szufladami. Uczniowie mogą tam zostawiać podręczniki i przybory (...). W praktyce uczniowie mają dostęp do tych miejsc podczas całego pobytu w szkole. W klasach IV-VIII uczniowie (...) każdą lekcję mają w innej sali (...). Każda klasa ma jednak własną salę z szafami posiadającymi szuflady. Tam jest możliwość pozostawienia przyborów i podręczników. (...) w sali, w której odbywają się zajęcia plastyki czy techniki można pozostawiać niezbędne przybory (...). Te pomieszczenia klasowe są dostępne bezpośrednio po zakończeniu każdej lekcji oraz na samym jej początku. Nie ma dostępu do tych pomieszczeń w czasie zajęć oraz przerw międzylekcyjnych. Uczniowie klas starszych podkreślają, że z powodu prac domowych oraz konieczności przygotowania się do zajęć pozostawianie podręczników z kluczowych przedmiotów (j. polski, matematyka, przyroda, fizyka, chemia, historia itp.) jest często niemożliwe.*

(akta kontroli str. 385, 388-389)

Zastępca Burmistrza wyjaśnił ponadto: *Mając na uwadze wszystkie potrzeby Gminy oraz stan jej zadłużenia⁵⁴ należy realizować najpierw najbardziej pilne zadania. W naszych placówkach oświatowych jest wiele potrzeb wynikających z zaleceń różnych kontroli z terminami realizacji na koniec tego lub przyszłego roku. (...) Ponadto potrzeby w zakresie zapewnienia uczniom miejsca na pozostawianie podręczników i przyborów szkolnych nie były zgłaszane przez dyrektorów jednostek. Nie były też zgłaszane przez rodziców. Mimo to planowane jest przez Gminę zapewnienie takich miejsc we wszystkich szkołach, w których istnieje taka potrzeba w ciągu najbliższych kilku lat. Natomiast należy też mieć na względzie koszty z tego wynikające. Biorąc pod uwagę doświadczenie np. SP nr 1 przyjęc należy, że powierzchnia potrzebna na zainstalowanie 100 szafek to przestrzeń ok. 4 m². Biorąc pod uwagę np. SP nr 3, która miała (...) na 30.09.2019 r. 767 uczniów i przyjmując koszt jednej szafki na poziomie 100 zł, to jest to kwota ok. 76 tys. zł plus koszty dostosowania powierzchni.*

(akta kontroli str. 391-426)

W badanym okresie Gmina realizowała ponadto z budżetu Urzędu inwestycje w bazę sportową, tj.:

- budowę hali sportowej przy Liceum – wydatki wynosiły 4 558,1 tys. zł⁵⁵, z tego: 59,5 tys. zł w 2017 r., 330 tys. zł w 2018 r., 4 168,6 tys. zł w 2019 r. (do 30.09); inwestycja realizowana na podstawie umowy o dofinansowanie z 31.12.2018 r. ze środków „Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej” w ramach programu Sportowa Polska – programu rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej; całkowita wartość inwestycji wynosiła 13 828,6 tys. zł, dofinansowanie 2 500 tys. zł;
- modernizację boiska sportowego przy SP nr 2 – inwestycja zrealizowana w ramach budżetu obywatelskiego na 2018 r.; koszt modernizacji wyniósł 356,2 tys. zł⁵⁶; wykonano nową nawierzchnię na boisku, wyposażono je w kosze do gry w koszykówkę oraz bramki do piłki ręcznej⁵⁷;

⁵⁴ W Rb-Z – kwartalnym sprawozdaniu o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji według stanu na koniec III kwartału 2019 r. Gmina posiadała zadłużenie długoterminowe w wysokości 41 137 tys. zł.

⁵⁵ Dział 926-Kultura fizyczna, rozdział 92601-Obiekty sportowe, § 6050-Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych.

⁵⁶ Dział 801, rozdział 80195-Pozostała działalność, § 6050.

⁵⁷ Szerzej o wydatkach na ten cel w części III, obszarze II, punkcie 2.7 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

- modernizację posadzki w sali gimnastycznej w SP nr 3 - koszt modernizacji wyniósł 248 tys. zł; inwestycja została zrealizowana w 2019 r. ze środków własnych Gminy⁵⁸ w ramach projektu „Poprawa efektywności energetycznej Szkoły Podstawowej nr 3 im. Noblistów Polskich w Gryfinie”, dofinansowanego z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020⁵⁹.

Naczelnik Wydziału Edukacji wyjaśnił: *Konieczność poniesienia powyższych wydatków wynikała z potrzeby zapewnienia wyższego standardu oraz lepszej jakości (...) bazy sportowej. Nakłady te (...) pozwoliły zrealizować te cele poprzez poprawę jakości realizowanych zajęć wychowania fizycznego. Budowa nowej hali (...) zapewni realizację zajęć wychowania fizycznego (...). Nowa hala zastąpi istniejącą salę gimnastyczną, która ma już wiele lat. Pozwoli też na realizację wielu nowych działań z zakresu kultury fizycznej ponad te realizowane przez Gminę w chwili obecnej.*

(akta kontroli str. 161-173, 175, 178-179, 287, 455-470)

2.8. W latach 2018-2019 Gmina nie wystąpiła o dofinansowanie ze środków z „Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów”⁶⁰ na organizację w szkołach zajęć sportowych w ramach programu powszechnej nauki pływania „Umiem pływać” oraz zajęć sportowych z elementami gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej. Według decyzji Ministra Sportu i Turystyki w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu na dofinansowanie organizacji zajęć sportowych dla uczniów w ramach zadania „Sport dla Wszystkich” działania „Upowszechnianie sportu dzieci i młodzieży”⁶¹, jednostki samorządu terytorialnego mogły pozyskać dofinansowanie w 2018 r. i 2019 r. na organizację w szkołach ww. zajęć na poziomie 50% planowanych kosztów ich realizacji. Zajęcia w ramach programu „Umiem pływać” miały być skierowane do uczniów klas I-III szkół podstawowych. Zajęcia z elementami gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej miały być skierowane do uczniów szkół podstawowych (w tym korzystających z wychowania przedszkolnego) i gimnazjów. Zastępca Burmistrza w sprawie programu „Umiem pływać” wyjaśnił: *Braliśmy udział w projekcie w 2016 r. Wartość projektu wyniosła 71 952 zł, natomiast kwota dofinansowania wyniosła 21 945 zł. W roku 2019, tak samo jak w latach wcześniejszych, wysokość dofinansowania w przypadku zajęć organizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, wynosiła do wysokości 50% planowanych kosztów realizacji. W przeliczeniu na jednego uczestnika programu w wymiarze 20 godzin lekcyjnych dofinansowanie wynosiło: w wariantcie, który nie generował kosztów transportu lub dojazdu – 5 zł/ osobę; w wariantcie z kosztami transportu lub dojazdu – 9 zł/ osobę. Zgodnie z (...) Niestety wysokość oferowanego dofinansowania w niewystarczającym stopniu pokrywa koszty realizacji zadania. W sprawie zajęć sportowych dla uczniów z elementami gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej wyjaśnił ponadto: (...) wysokość dofinansowania w przypadku zajęć organizowanych przez jst wynosiła do 50% planowanych kosztów realizacji. Zgodnie z warunkami uczestnictwa w programie koszt jednej godziny zajęć w wymiarze 60 minut nie mógł przekroczyć 40 zł brutto w zakresie kosztu związanego z opłaceniem prowadzącego zajęcia, z czego dofinansowanie mogło wynieść maksymalnie 50% podanej wartości. Zgodnie ze średnimi cenami w Gminie opłata za jedną godzinę rehabilitacji wynosi ok. 60 zł od osoby. (...)*

(akta kontroli str. 477-483)

2.9. W latach 2017-2019 Gmina przyznała szkołom łącznie 709 dodatkowych godzin na realizację zajęć edukacyjnych, z tego: 200 w 2017 r. (35 godziny na zajęcia

⁵⁸ Dział 801, rozdział 80195-Pozostała działalność, § 6059-Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych (współfinansowanie).

⁵⁹ Oś priorytetowa II-Gospodarka niskoemisyjna, działanie 2.6-Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej w ramach strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

⁶⁰ Państwowy fundusz celowy.

⁶¹ Odpowiednio: nr 52 z dnia 6 listopada 2017 r. (Dz. Urz. MSiT poz. 84), nr 47 z dnia 9 października 2018 r. (Dz. Urz. MSiT poz. 69).

gimnastyki korekcyjnej, sześć - wychowania fizycznego, 159 na pozostałe zajęcia⁶²), 246 w 2018 r. (49; siedem; 190) oraz 263 w 2019 r. (57,5; siedem; 198,5).

(akta kontroli str. 175-176, 300-304)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W latach 2017-2019 z budżetu Gminy były przekazywane szkołom środki finansowe na tworzenie warunków pobytu uczniów w szkołach celem minimalizowania czynników sprzyjających rozwojowi wad postawy, z tego na: dostosowanie stanowisk pracy do warunków antropometrycznych uczniów, lekcje pływania, organizację pozalekcyjnych zajęć sportowych, zajęcia gimnastyki korekcyjnej dla uczniów ze schorzeniami kręgosłupa. Gmina realizowała ponadto z budżetu Urzędu inwestycje w bazę sportową prowadzonych szkół.

W trzech szkołach prowadzonych przez Gminę uczniowie mieli zapewnione miejsce na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych na regałach/półkach w salach dydaktycznych. Dostęp do nich był ograniczony, szczególnie w czasie przerw międzylekcyjnych. Rodzice uczniów, dążąc do zmniejszenia ciężaru tornistrów, podejmowali decyzje o korzystaniu z odpłatnych szafek na podręczniki i przybory szkolne (znajdujących się w ogólnodostępnych miejscach szkoły), zakupionych przez radę rodziców szkoły lub podmiot zewnętrzny.

W badanym okresie we wszystkich szkołach prowadzonych przez Gminę były zorganizowane gabinety profilaktyki zdrowotnej. Gmina w 2017 r. skorzystała z dotacji budżetu państwa na ich wyposażenie w sprzęt, aparaturę medyczną i produkty lecznicze. Dyrektorzy szkół udostępniali gabinety pielęgniarcom/higienistkom szkolnym nieodpłatnie. Dostępność opieki medycznej dla uczniów w trzech szkołach prowadzonych przez Gminę nie odpowiadała wymogom określonym w Wykazie. Działania mające na celu ich spełnienie zostały podjęte w trakcie kontroli NIK, w wyniku czego w jednej szkole harmonogram udzielania świadczeń został dostosowany do ww. wymogów a w odniesieniu do pozostałych dwóch szkół Burmistrz wystąpił do NFZ o ich zapewnienie zgodnie z Wykazem.

OBSZAR

3. Działania informacyjne i edukacyjne na rzecz eliminacji ryzyk rozwoju wad postawy.

Opis stanu
faktycznego

W latach 2017-2019 w Urzędzie nie podejmowano działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących profilaktyki wad postawy i ryzyka ich rozwoju. Działania takie podejmowano w szkołach prowadzonych przez Gminę, tj.:

- we wszystkich placówkach nauczyciele podczas zebrań z rodzicami uczniów zwracali uwagę na zawartość plecaków oraz na prawidłową postawę ciała podczas odrabiania lekcji,
- w SP w Gardnie 5.10.2018 r. przeprowadzono ważenie plecaków klas I-III; o wynikach pomiarów poinformowano rodziców uczniów,
- w SP nr 1 opracowano gazetkę ścienną na temat profilaktyki wad postawy u uczniów.

(akta kontroli str. 174, 177, 181)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W latach 2017-2019 w Urzędzie nie podejmowano działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących profilaktyki wad postawy i ryzyka ich rozwoju. Działania takie podejmowano jedynie w szkołach prowadzonych przez Gminę.

⁶² Do pozostałych dodatkowych zajęć edukacyjnych zaliczają się: etyka; język niemiecki, angielski; wychowanie do życia w rodzinie; zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z matematyki, z języka polskiego; zajęcia dodatkowe z języka polskiego, przyrody, biologii, matematyki, fizyki, chemii, robotyki; doradztwo zawodowe; koło przedmiotowe z języka polskiego, z matematyki; szachy; chór; gra na instrumencie; zajęcia kształtujące kreatywność; zajęcia logopedyczne.

(akta kontroli str. 174, 177, 181, 511)

Według art. 3 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym⁶³, zadania z zakresu zdrowia publicznego wykonują m.in. jednostki samorządu terytorialnego, realizujące zadania własne polegające na promocji lub ochronie zdrowia. Do działań z zakresu zdrowia publicznego (określonych w art. 2 cyt. ustawy) należą m.in. edukacja zdrowotna dostosowana do potrzeb różnych grup społeczeństwa, w szczególności dzieci, młodzieży i osób starszych; promocja zdrowia; profilaktyka chorób.

Zastępca Burmistrza wyjaśnił: *W myśl art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym, gminy jako jednostki samorządu terytorialnego realizują zadania własne polegające na promocji (art. 2 pkt 3 tej ustawy) lub ochronie zdrowia – art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Zadanie z zakresu ochrony zdrowia publicznego, o którym mowa w art. 2 pkt 2 cyt. ustawy o zdrowiu publicznym, tj. edukacja zdrowotna dzieci i młodzieży jest procesem dydaktyczno-wychowawczym. Treści z zakresu edukacji zdrowotnej są uwzględnione w programach m.in. takich przedmiotów jak wychowanie fizyczne, biologia, wychowanie do życia w rodzinie, wiedza o społeczeństwie, edukacja dla bezpieczeństwa, religia, etyka. Realizacja podstawy programowej w zakresie edukacji zdrowotnej w szkołach jest wykonaniem rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. poz. 356 ze zm.) a jednocześnie wykonaniem zadania z zakresu zdrowia publicznego – edukacji zdrowotnej dostosowanej do potrzeb dzieci i młodzieży. Gmina jako organ prowadzący szkoły, finansuje wykonanie przedmiotowego zadania oraz zapewniała w miarę możliwości optymalne warunki, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Burmistrz wspiera poprzez zapewnienie odpowiednich warunków realizację podejmowanych przez dyrektorów szkół dodatkowych działań dydaktyczno-wychowawczych w zakresie edukacji zdrowotnej.*

W załączeniu do ww. wyjaśnień przekazano informacje o przeprowadzonych w ostatnim okresie lub planowanych z inicjatywy Burmistrza działaniach informacyjnych i edukacyjnych dotyczących profilaktyki wad postawy i ryzyka ich rozwoju w szkołach Gminy.

(akta kontroli str.495-497)

W toku kontroli NIK, tj. 14.11.2019 r. Naczelnik Wydziału Edukacji skierował pismo do szkół prowadzonych przez Gminę, z wnioskiem o podjęcie działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących profilaktyki wad postawy i ryzyka ich rozwoju, wykraczających poza realizację podstawy programowej w terminie do końca listopada 2019 r. W odpowiedzi na pismo dyrektorzy szkół wskazali na: zamieszczenie na stronach internetowych szkół informacji dla rodziców w ww. zakresie (SP w Chwarstnicy, SP nr 2, SP nr 3, Liceum); przeprowadzenie rozmów z rodzicami na zebraniach (SP w Żabnicy, SP w Chwarstnicy) oraz z uczniami na lekcjach wychowawczych (SP nr 2, SP nr 3, Liceum); pogadanki przeprowadzone przez pielęgniarkę szkolną (SP w Żabnicy, SP w Chwarstnicy, SP nr 3); opracowanie gazetki ściennej przez uczniów (SP w Chwarstnicy, SP nr 2, Liceum); wprowadzenie od 18.11.2019 r. gimnastyki śródlekcyjnej w SP nr 2; ważenie tornistrów 21.11.2019 r. w SP nr 2.

(akta kontroli str. 498-517)

⁶³ Dz. U. z 2018 r. poz. 1492.

OCENA CZĄSTKOWA

W Urzędzie nie podejmowano działań informacyjnych i edukacyjnych na rzecz eliminacji ryzyk rozwoju wad postawy. Działania takie podejmowano (w tym w trakcie kontroli NIK) jedynie w szkołach prowadzonych przez Gminę i polegały one m.in. na: realizacji podstawy programowej wybranych przedmiotów; pogadankach z rodzicami i uczniami; opracowywaniu tematycznych gazetek ściennych; zamieszczaniu informacji na stronach internetowych szkół; ważeniu tornistrów.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujący wniosek:

Wnioski Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących profilaktyki wad postawy i ryzyka ich rozwoju.

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 18 grudnia 2019 r.

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym
dokonał:

Kontroler
Anna Dejk-Chojnacka
Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

.....
podpis

.....
podpis